

Inleiding

Dit is het juryrapport van de derde jaargang van de wedstrijd Nieuwsmakers. Scholieren worden in deze wedstrijd uitgedaagd om een artikel te schrijven dat voldoet aan de journalistieke regels - en dus verder gaat dan het plaatsen van een kort commentaar op een weblog.

De prijsuitreiking is voor leerlingen en docenten de climax van een educatief traject van een aantal weken waaraan veel verschillende scholen, docenten en leerlingen deelnemen. Met hun deelname aan deze wedstrijd en dankzij de kwaliteit van de artikelen maken deze leerlingen zelf nieuws.

De wedstrijd Nieuwsmakers is een initiatief van Stichting Krant in de Klas, de educatieve organisatie van De Nederlandse Dagbladers. Per jaar organiseert de stichting de wedstrijd met wisselende partners. In eerdere jaren waren dat de Hogeschool InHolland in Rotterdam, Fontys Hogeschool voor de Journalistiek in Tilburg, dagblad Trouw en het AD.

Deze derde editie wordt mede georganiseerd door de School of Media van de Christelijke Hogeschool Windesheim, nrc.next en (voor de tweede keer) de Nederlandse Vereniging van Journalisten.

Werkwijze

Deelname aan de wedstrijd stond open voor alle Nederlandse scholen in het voortgezet onderwijs. Aan het begin van het schooljaar 2009-2010 riep Stichting Krant in de Klas docenten op om hun leerlingen een nieuwsbericht en achtergrondreportage te laten schrijven.

Nadat de docenten deze artikelen zelf hadden beoordeeld met een cijfer, selecteerden zij de beste artikelen uit hun klas als inzending voor de wedstrijd Nieuwsmakers.

De grote uitdaging bij deze wedstrijd was om de scholieren het onderscheid te laten ervaren tussen het schrijven van een werkstuk en van een artikel dat in een krant past. Daarom waren aan deelname de volgende voorwaarden verbonden:

- Voordat de leerlingen zouden beginnen met schrijven, moesten ze zich verdiepen in krantenteksten. Daarvoor liet de docent hen eerst een aantal weken de krant lezen (thuis of in de klas).
- Daarnaast moest de docent opdrachten gebruiken uit de lesuitgave *Nieuws maken* van Stichting Krant in de Klas. Wanneer de leerlingen eenmaal geleerd hadden aan welke criteria een krantenartikel moet voldoen, konden ze aan de slag om zelf een stuk te schrijven.

Inzendingen

Inzendingen komen zowel uit de onderbouw als de bovenbouw van het Voortgezet onderwijs, van 3 havo tot 5 gym. In totaal zijn 114 artikelen ingestuurd. Het is te proeven dat veel leerlingen met veel enthousiasme hebben meegedaan. Het zijn echte Nieuwsmakers in de dop die de artikelen hebben ingezonden!

Jury

De jury van de wedstrijd Nieuwsmakers 2010 bestaat uit:

- Chris van Hall (Projectleider onderwijs Stichting Krant in de Klas)
- Ben Huijskens (Directeur Kenniscentrum Media Hogeschool Windesheim)
- Titia Ketelaar, voorzitter jury (Chef redactie nrc.next)
- Bianca Rootsaert (Secretaris NVJ)

Criteria

De jury heeft de volgende criteria gehanteerd:

- Vermelding van auteur, plaats en datum, aangevuld met: leeftijd, school, klas en docent
- Vermelding van bronnen
- Check van bronnen
- Hoer en wederhoor: vergelijk beweringen van een partij met die van een ander.
- Nederlands taalgebruik
- Schrijfstijl

Deze criteria komen ook aan bod in de opdrachtenbundel *Nieuws maken*.

Een nieuwsmaker heeft een neus voor nieuws en kan dus goed aanvoelen wat lezers interessant vinden en wat belangwekkend is. Maar ook kleiner nieuws, op een goede manier gebracht, kan prikkelend zijn. De onderwerpkeuze en de gekozen invalshoek op het nieuws zijn daarmee ook belangrijk.

Bij de artikelen is extra gelet op de authenticiteit van het artikel. Dus niet zonder meer een lijstje vragen of een beschrijving van de gebeurtenissen, maar goede vragen en een pakkende beschrijving. Een originele aanpak werd extra gewaardeerd. Tijdens de juryberaadslagingen bleek dat alle juryleden ook een belangrijk, moeilijker meetbaar, criterium hadden toegevoegd. Dat was of de nieuwsmaker een soort journalistiek bloed door de aderen had stromen. Bij enkele artikelen merkte de jury dat de jongeren enthousiast betrokkenen hadden geïnterviewd en heel actief zelf op onderzoek waren uitgegaan. Deze nieuwsgierige leerlingen wilden echt nieuws maken!

Algemeen oordeel

Het was voor de jury een groot genoegen dat op alle niveaus niet alleen met veel enthousiasme is gewerkt, maar dat de leerlingen hun werk zichtbaar serieus hebben genomen. De algemene kwaliteit was hoog. De jury merkte eerder een verschil in aanpak van de docent bij de ingezonden artikelen dan het verschil in onderwijsniveau. Daarbij ging het vooral om het omgaan met bronnen (en de vermelding daarvan) en wijze van nieuwsgaring door de leerlingen.

De onderwerpen die de leerlingen voor hun artikelen hadden gekozen, gaf de jury een inkijkje in de belevingswereld van jongeren. Er waren veel artikelen ingezonden over de opvolging van Wouter Bos door Job Cohen, de verdwijning van Milly Boele, kindermisbruik in de Katholieke Kerk en de financiële crisis in Griekenland. Hoewel wel eens wordt aangenomen dat jongeren zich alleen interesseren voor lifestyle of entertainment, blijkt uit de inzendingen dat zij ook met zwaardere onderwerpen uitstekend mee uit de voeten kunnen. We kregen veel uitgewerkte reportages, waaruit we konden opmaken dat zij zich grondig in de materie hadden verdiept. Uiteraard waren er ook veel leerlingen die voor hun onderwerpkeuze dichter bij huis waren gebleven. Zij schreven bijvoorbeeld over lokale onderwerpen of over het onderwijs op de eigen school. Dat leverde evenzeer boeiende resultaten op. Sommige leerlingen wisten de jury ook te verrassen: bijvoorbeeld de leerling die in zijn/haar artikel concludeerde dat de beste remedie tegen de crisis is om ten oorlog te gaan (helaas is dit een theorie die inderdaad bestaat). Of de leerling die er zelf op uit was gegaan om live verslag uit te brengen van een politie-inval. Daarin beschrijft hij dat hij een geheimhoudingsverklaring ondertekent en doet vervolgens uitgebreid verslag van de gebeurtenis.

Jurering

De jurering vond plaats in twee ronden: in eerste instantie hebben alle juryleden shortlists samengesteld. Daarmee ontstond uiteraard direct discussie over de criteria. Bijvoorbeeld over de bronvermeldingen: de inzenders hebben allemaal op hun bronnen op uiteenlopende wijze vermeld en verwerkt.

Vervolgens zijn deze shortlists naast elkaar gelegd. Daaruit kwamen negen genomineerden die allen door meer dan 1 jurylid waren aangemerkt als mogelijke winnaar. Na een laatste vergelijking is vervolgens de uiteindelijke winnaar gekozen. Alle vier de juryleden hadden het uiteindelijk winnende artikel al in de eerste ronde als mogelijke winnaar aangemerkt. De keuze van de jury is dan ook een unaniem besluit.

Plagiaat

Helaas is er 1 genomineerde afgefallen wegens plagiaat. De tekst van het artikel bleek grotendeels gekopieerd en geplakt uit een andere bron.

Hoewel in de wedstrijdvoorwaarden niet was opgenomen dat het artikel door de leerlingen zelf geschreven moet zijn - en niet gekopieerd en geplakt, is dat wel een uitgangspunt dat de jury hanteert.

In de journalistiek is plagiaat een doodzonde en wordt het bestraft met geldboetes en eventueel ontslag. Nu zijn wij er niet om boetes uit te delen: het betreft immers geen officiële publicatie en we belonen liever wat wel goed is. En omdat het hier om een wedstrijd gaat, handelt de jury zoals dat ook bij wedstrijden gebeurt: dit artikel telt niet mee en de deelnemer is gediskwalificeerd.

Deze situatie vormt wel aanleiding om te benadrukken dat de wedstrijd Nieuwsmakers is georganiseerd om leerlingen zelfstandig en kritisch te laten omgaan met informatie, opdat zij kritisch en zelfstandig denkende burgers kunnen worden. Het moge duidelijk zijn dat deze leerling, op z'n minst niet zelfstandig te werk is

gegaan. Gelukkig zijn er zeer veel inzendingen die heel serieus met nieuws zijn omgegaan. En de jury was dan ook blij verrast dat veel leerlingen daarbij niet geschroomd hebben om zelf op pad te gaan om hun eigen onderzoek en zo informatie te verzamelen voor hun eigen artikel.

Naast de genomineerden is er een klein aantal speciale vermeldingen. Dit zijn inzendingen die zich niet geheel aan de opdracht hebben gehouden en daarom afvallen voor een nominatie. Maar we vinden ze wel het vermelden waard vanwege hun originele invalshoek of bijzondere vertelvorm.

De speciale vermeldingen zijn (in willekeurige volgorde)

- Annabel Boers uit 5 gym van Het stedelijk Gymnasium in Leiden met:
Laura Waarom!?
Een sterk geschreven column met een leuke invalshoek
- Thijs Lassche uit 3 VWO van het Alfrink College uit Zoetermeer met:
Hennepkwekerij in woning
Een zeer spannend geschreven verslag van een journalist die 'embedded' was tijdens een politie-inval bij een hennepplantage. Een echte nieuwsmaker.
- Noor van Driel uit de derde klas van het Coornhert Gymnasium uit Gouda met:
Leerlingen houden taartenwedstrijd tijdens Franse les.
Een knap geschreven artikel waarbij goede algemene vragen over het onderwijs werden gesteld naar aanleiding van een beschrijving uit de directe eigen omgeving.
- Tessa Boon eveneens uit de derde klas van het Coornhert Gymnasium uit Gouda met:
Biologisch voedsel niet per se gezonder dan gangbare voedsel
Een mooie reportage waarbij eigen onderzoek is gecombineerd met originele bronnen
- Caro Burggraaf en Rosa Boers van het Dalton uit Den Haag met
een fraai gemaakte videoreportage waarin zij studenten van de Haagse Hogeschool vragen naar hun mening over de mogelijke veranderingen van de basisbeurs.

De genomineerden zijn (in willekeurige volgorde)

Josine Vlietstra	GroenLinks presenteert verkiezingsprogramma	Alfrink College
Rob Hesselink	Geen vooruitgang in Icesave-zaak	Alfrink College
Myrthe Spelbos	PvdA niet om te praten in kwestie alcoholgrens	Cals College Nieuwegein
Marijne de Man	De elektrische auto: de auto van de toekomst, voor de tijd van nu	Coornhert Gymnasium
Alexander Jansen	Amalia extra vrij voor Olympische Spelen	Coornhert Gymnasium
Koen Sprokholt	Griekenland boos op Duitsland	Coornhert Gymnasium
Anna Visser	Coornhert gymnasium vreest loting	Coornhert Gymnasium
Marianne van der Vaart	'De wet is de wet'	Stedelijk Gymnasium Leiden

Prijzen

De meeste deelnemers hebben voor hun inspanningen al een beoordeling gekregen van hun docent. Alle genomineerden ontvangen een officieel certificaat van de nominatie en een tas met inhoud. De Hoofdprijs, een netbook, is voor de Nieuwsmaker 2010.

Jury-oordeel

Het winnende artikel is niet alleen helder geschreven, maar ook prettig leesbaar. Het artikel is vanuit een interessante invalshoek geschreven, biedt de lezer veel achtergrondinformatie en verschillende standpunten. Daardoor kan de lezer zich goed een mening vormen over de gebeurtenis. Bovendien was het onderwerp origineel: het was het enige artikel over dit nieuws. Daarbij is goed gebruik gemaakt van bronnen: niet alleen verschillende kranten maar ook andere media. Er is gebruik gemaakt van oorspronkelijk bronmateriaal, en de auteur ging ook nog een stap verder - hét kenmerk van een goede nieuwsgierige journalist: hij heeft zelf nieuwsbronnen toegevoegd, door uitvoerig medeleerlingen van de school en zijn rector te interviewen. Daarbij wist hij zijn geïnterviewden interessante citaten te ontlokken.

De jury wil graag toevoegen dat het nu het derde jaar op rij is dat het Coornhert Gymnasium deze prijs in de wacht heeft gesleept. Hierbij willen we graag andere scholen uitdagen om dit volgend jaar te doorbreken. Maar het laat wellicht ook zien dat het loont om bewust en actief met journalistiek op school om te gaan en dat het effect heeft! Het schrijven van een goed achtergrondartikel en nieuwsbericht is dus niet zo eenvoudig als we denken. Terwijl de journalistiek een heel belangrijke functie heeft in onze maatschappij. Hopelijk levert dit nog meer prachtige, creatieve uitpattingen op van Nieuwsmakers in spé.

De Nieuwsmaker 2010 is:

Alexander Jansen uit de derde klas van het **Coornhert Gymnasium** met het artikel Amalia extra vrij voor Olympische Spelen.